GAZETA KRAKOWSKA

Nro 39.

Z KRAKOWA DNIA 14 MAIA 1820 ROKU W NIEDZIELĘ

Z Warszawy d. 5 Maia.

Dnia 3 b. m. obchodzono uroczyście w tuteyszey stolicy, rocznicę urodzin N. W. Xiążęcia Alexandra Mikołaiewicza, oraz imieniny N. Matki Jego W. Xiężney Alexandry Fedorowny, przez sollenne nabożeństwa odprawiane w Kościele Metropolitalnym i w Kaplicy Greckiey, oraz przez składane powinszowania Jego Cesarzewiczowskiey Mości Wielkiemu Xiążęciu Konstantemu.

W Imieniu Nayiaśnieyszego
ALEXANDRA I.
Cesarza Wszech Rossyy, Króla Polskiego
&c. &c. &c.
Xże NAMIESTNIK Królewski w
Radzie Stanu.

W uskutecznieniu Woli Jego Cesarsko-Królewskiey Mości z dnia 23 Marca (4 Kwietnia) r. b. względem opłat Celnych, iakie maią bydź pobierane od towarów na walnych Jarmarkach w Warszawie na konsumpcyą wewnętrzną kraiu zakupionych, chcąc swobody i przywileie tymże Jarmarkom walnym, Postanowieniem Naszem z dnia 11 Lutego 1817 roku Jarmarki Warszawskie urządzaiącem, nadane, mieć w całey swey mocy utrzymane, a bacząc przytem, ażeby za otwarciem handlu wolnego przez granice Królestwa do Rossyi, nie dać powodów i zachęcenia do niedozwolonych przemyceń i defraudacyi, na przełożenie Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi, tudzież Przychodów i Skarbu, następuiące w tym celu stanowiemy przepisy:

Artykuł 1. Uwolnienie od opłaty Cła konsumpcyynego towarów na walnych Jarmarkach w Warszawie na wewnętrzne spotrzebowanie zakupionych. Postanowieniem Naszem z dnia 11 Lutego 1817 r. ogłoszone, ściśle ograniczone bydź ma do samego tylko miasta Warszawy (z wyłączeniem nawet Pragi.) Wszelkie więc towary na konsumpcyią miasta Warszawy na rzeczonych Jarmarkach zakupione opłacać tylko będą Cło wchodowe, iakie pierwszą rubryką nowey Taryffy Celney części 1szey i 2giey iest postanowione.

Art. 2. Wszelkie towary zagraniczne,

na tychże Jarmarkach do innych mieysc Królestwa Polskiego zakupione, oprócz powyżey wyrażonego Cła wchodowego, opłacać będą przy wysyłaniu ich z Warszawy przepisane rubryką drugą nowey Taryffy Cło pro consumo, z potrąceniem dwudziestu procentu, iako bonifikacyią.

Art: 3. Gdy w nowey Taryffie Celney, od niektórych towarów, iako to: od alabastru surowego, cynku w bryłach i kawałkach, śledzi Angielskich i Hollenderskich, sadzy, szylkretu niewyrobionego, wigoni, merynosów i tym podobnych z przedniey wełny materyi gładkich, kortu, pantekortu i innych wełnianych materyi przerabianych przędzą lnianą i inną, taśmy półwełnianey, burtów i frenzli, nakoniec od niektórych krudów i preparatów aptekarskich w części 2giey Taryffy ieneralney wyszczególnionych żadne Cło wchodowe nie iest ustanowione, te towary przeto skoro zakupione zostaną w czasie Jarmarku na konsumpcyią miasta Warszawy, opłacać będą połowę cła pro consumo, ieżeli zaś do innych mieysc Królestwa Polskiego, cztery piąte części tegóż Cła, bez żadney inney bonifikacyi. — Gdyby iednak z powodu początkowego ich przeznaczenia na konsumpcyią miasta Warszawy, uległy iuż opłacie połowicznego Cła pro consumo, natenczas przy ich następnem wysyłaniu z Warszawy dopłacać będą tylko trzy dziesiąte części Cła rzeczonego.

Art: 4. Dobrodzieystwo bonifikacyi dwudziestego procentu Cła konsumowego od towarów z miasta Warszawy, do innych mieysc Królestwa Polskiego wysyłanych, chcemy mieć rozciągnionem do wszelkich towarów zagranicznych, iakie od daty nadchodzącego Jarmarku S. Jakóba i Filipa z dniem 15tym Maia r. b. zaczynaiącego się z tegóż miasta, tak w czasie Jarmarku, iako też przed i po Jarmarku będą wysłane. Zastrzegamy przytem, iżby wszelkie towary chociażby dawniey opłacone, iakie w powyżey rzeczonym terminie w Warszawie znaydować się będą, przy wysianiu ich do innych mieysc Królestwa, do opłaty Cła pro consumo nową Taryffą przepisanego, z bonifikacyią dwudziestego procentu równie iak świeżo sprowadzone towary, podciągane były.

Art: 5. Kommissyia Rządowa Przychodów i Skarbu upoważnioną zostaie, do wydania szczególnych urządzeń, iakie dla zabezpieczenia dochodów Skarbowych, w skutek powyższego Postanowienia, okażą się bydź potrzebne, niemniey do stósownego uorganizowania i obsadzenia potrzebną liczbą officyialistów mieyscowych, urzędów Celnych, tudzież do urządzenia Kontrolli wewnętrzney dla zabezpieczenia Skarbu od defraudacyi na granicach. Ta iednak tak urządzoną bydź powinna, aby podróżni i przyieżdzaiący próżno napastowani nie byli.

Upoważniamy ią także do czynienia wydatków, iakie z tego powodu wynikać będą, do czego fundusz z dochodów Celnych do dyspozycyi teyże Kommissyi wskazuie się.

Wykonanie i ogłoszenie ninieyszego Postanowienia Kommissyiom Rządowym Spraw Wewnętrznych i Policyi, tudzież Przychodów i Skarbu, w czem do którey należy, polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedze-

niu Rady Administracyyney dnia 25 Kwietnia 1820 roku. (podpisano) *Zaiączek.*

Ministrowie:

Spraw Wewnętrznych i Policyi (podp:) T. *Mostowski.*

Przychodów i Skarbu (podp:) J. *Węgleński.*

Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady (podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Oryginałem:

Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady (podpis:) *Kossecki.*

Za Zgodność:

Sekretarz Jeneralny Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi (podp.) *Aug. Karski.*

Deputacyia Spraw zniesionych Instytutów Duchownych.

W dalszym ciągu Dóbr Duchownych, przypadaiących do wydzierżawienia w tym roku, nim poda do wiadomości publiczney ostatni oddział tychże Dóbr, maiący się składać z Folwarków należących do funduszu Koprzywnickiego XX. Cystersów, i niektórych części klucza Sulejowskiego, których wyciągi intraty w czasie iak naykrótszym sporządzone, i ogłoszone bydź maią; tym czasem uwiadomia przez Gazety, iż Folwarki Krzyżanowice i Kleczanów, podług cen dzierżawnych i w terminach iakie są niżey oznaczone, oddane zostaią do wolney konkurrencyi.

W Warszawie na sessyi Deputacyi dnia 4 Maia 1820 r.

Prezes Deputacyi
Minister Wyznań i Oświecenia
S. Potocki.
Sekretarz Jeneralny
Witowski.

Do wydzierżawienia na lat 12 w r. 1820.

W Kommissyi Województwa Krakowskiego, w Mieście Woiewódzkiem Kielcach.

I. Do Funduszu XX. Norbertanów Hebdowskich.

1. Folwark Krzyżanowice, po potrąceniu podatków i ciężarów gruntowych, pierwsza cena dzierżawna . złp. 11,699 gr. 12⅚.

Termin do wydzierżawienia tego Folwarku iest na dzień 24 Maia r. 1820.

W Kommissyi Województwa Sandomirskiego, w Mieście Woiewódzkiem Radomiu.

I. Do Funduszu PP. Norbertanek w Busku.

1. Folwark Kleczanów, po potrąceniu podatków i ciężarów gruntowych, pierwsza cena dzierżawna . złp. 4589 gr. 19⅙.

Termin do wydzierżawienia tego Folwarku iest na dzień 25 Maia r. 1820.

Jako powyższy wypis Dóbr Duchownych, do dzierżawy podanych, zgodny iest z wyciągami intraty, zatwierdzonemi na sessyi Deputacyi dnia 4 Maia r. 1820, ninieyszem świadczę.

W Warszawie d. 5 Maia 1820 r.
Sekretarz Jen. Deputacyi,
Witowski.

Z Paryża d. 27 Kwietnia.

Na posiedzeniu izby Deputowanych d. 25 b. m. P. Saulnier zdał sprawę o prośbie P. Madier de Montjau, Król. Radcy i Sędziego z Nismes, w którey donosi izbie o tak zwanym w Paryżu dyryguiącym wydziale, korresponduiącym z wszystkiemi prowincyiami. Wiadomość o zabiciu Xcia Berry nadeszła do Nismes d. 17 Lutego, a 18 nadszedł iuż okólnik oznaczony N. 34 w którem między innemi wyrażono: "Teraz nie potrafi się faworyt (Minister Decazes) dłużey utrzy-

mać. Należy iuż go iako zwaloneg uważać i potrzeby się urządzić; na instrukcyiach, rozkazach i pieniądzach nie będzie zbywać. „ Przez dwa dni było w Nismes wielkie poruszenie, które uspokoiło się dopiero po nadeyściu drugiego okolnika pod N. 35, w którem wyrażonem było: "Zaleciliśmy wam przed kilku dniami przybranie groźney postawy; teraz zalecamy wam spokoyność i wstrzymanie się. Decazes iest odpędzony, a nowe Ministeryium wielką nam przysługę uczynić może. Jeszcze raz zalecamy wam spokoyność i uciszenie się. Piszcie adressy; lecz niestety uprzedzili nas liberaliści przeklętemi swoiemi wybiegami. Trzeba zapobiegać ich zamachom, i iak naywięcey podawać adressów o zmianę ustawy o obiorach. „ P. Madier donosi daley, że podobne okólniki rozesłane były do wszystkich innych prowincyy i, że z Departamentu Gardy (Nismes) posłano mnóstwo prośb za nową ustawą o obiorach, a kończąc prośbę dodaie, iż lękać się należy ponowienia w Nismes scen r. 1815 ieżeli gwardyia narodowa nie będzie rozbroioną i nie zostanie tam mocna osada wstawiona. Zdaiący sprawę proponował w imieniu kommissyi, aby tę prośbę iako wiele znaczącą poddać pod ściste roztrząśnienie. Jenerał Devaux ofiarował odkryć pierwszego herszta rzeczonego wydziału i tego, który pisał okólniki. Jest to ten sam, który gdy Marszałek Soult był uwięziony, rzekł do P. D. " Marszałka Francyi nie więzi się, ale zaraz zabiia. „ Przywiódł 85 ofiar, które w iednym dniu w śród dnia w Nismes r. 1815 wyrznięte zostały. Po długich sporach izba nakazała zdanie sprawy P. Saulnier drukować, a prośbę odesłała do rady Ministrów.

Minister skarbowy wniósł nakoniec do izby Deputowanych proiekt do ustawy, iż wszyscy podofficerowie i żołnierze przyozdobieni orderem legii honorowey od r. 1820 pobierać maią całkowite pensyie. D. 26, 27 i 28 trudniła się izba roztrząsaniem celney ustawy. —— Mowią iż podane bydź maią dwa nowe proiekta względem druków. Wedle pierwszego podlegać cenzurze maią nawet pięcio arkuszowe pisemka, a wedle drugiego przestępstwa za druki, nie maią być iż podług ustawy r. 1819 przez sąd przysięgłych, ale sąd appelacyyny sądzone.

Monitor i dziennik Paryzki nie mieszczą od nieiakiego czasu żadnych wiadomości z Hiszpanii.

Wnętrzności Xcia Berry zawiezione zostały d. 20 b. m. do Lill, a d. 21 uroczyście pochowane.

Jenerał Drouot bawiący za powrotem do Francyi w okolicach Nancy, napisał do Ministra woyny, Hr. de la Tour-Maubourg, że zrzeka się połowy swoiego żołdu i ofiarowaną mu kwotę pieniędzy przeznacza dla biednych officerów, i że dopoty nie przyymie żadnego żołdu, poki ramię iego nie będzie do służby oyczyzny użyte. — Minister woyny czyni w woysku naszem wiele odmian. Między innemi przywrocony do służby został Jenerał Cambronne, który Bonapartemu na wyspę Elbę towarzyszył.

Były dziennik Minerwa, który teraz w nowym wychodzi kształcie, wydał pierwszy Numer w białey okładce, a drugi w rożowey; zapewne wyydzie trzci, dodaie gazeta Francyi, w niebieskiey, a zatem będzie trzech kolorowem pismem.

Galeryia, nowy paszkwil, który u Xięgarza Lacretelle z druku wyszedł, został przez policyią skonfiskowany.

Dziennik Sława doniosł, iż censura przemazała mu sześć artykułów, a na to mieysce siodmy podyktowała. Wydawca iego został za to do sądu pociągniony.

Hrabina Montholon, która od powrotu z wyspy S. Heleny bawiła w Bruxelli, przybyla tu teraz.

Od kilku dni Damy noszą tu na szyi, a kawalerowie u dziurek guzikowych złote i srebrne medaliki z wizerunkiem s. p. Xcia Berry. Medalik ten, ktory noszą także Xężna Berry i Xiążęta Krolewscy, wystawia na odwrotney stronie grób Xcia z napisem: " Prosił o przebaczenie zabovcy i poszedł do Niebios,,, a niżey: " Pozostałe nam Karolina i nadzieia.,,

Królowa Angielska pod imieniem Hrabiny Oldi przybyła do Lyonu, gdzie kilka dni zabawi.

Z Madrytu d. 16 Kwietnia.

Gazety Hiszpańskie zakazane są w Portugalii.

Quiroga, Riego i Arco-Arguery zapisali się iako obywatele do milicyi. Kadyxkiey. Korpusem tym dowodzić będzie Jenerał San-Jago, który w Lutym usiłował woysku konstytucyynemu otworzyć bramy Kadyxkie, lecz mu się nie udalo i musiał uciec.

Sprawa osób, które d. 10 Marca zrządziły rzeź w Kadyxie, odbywa się z wielką pilnością. Należeć do niey maią i niektórzy Xięża, Jenerałowie Freyre, Valdez i Campana, którzy szczególniey do niey wpływali, uwięzionemi są w S. Maria.

Martinez de la Rosa i trzy inne członki byłych Stanów, które na brzegach Afrykańskich siedziały uwięzione, powróciły do Malagi przy wystrzałach z dział i odgłosie dzwonów. — Liczbę przybyłych na powrót do Hiszpanii wychodniów podaią do 20,000.

Konstytucyia iest iuż w całey Hiszpanii bez żadnego wyiątku ogłoszona. W Murcyi i innych miastach dane były z tego powodu uczty, na których bez różnicy znaydowali się Xięża, woyskowi, obywatele, i t. d.

Admirał Villavicencio, który dowodził flotą Kadyxką i iechał do Madrytu, odebrał w drodze rozkaz, aby się w Araniuez zatrzymał.

Liczba klasztorów w Hiszpanii ma bydź zmnieyszona, równie iak woyska regularnego, a na to mieysce powiększoną będzie milicyia

Historyczne dzieło o Inkwizycyi, które P. Lorente przed 3 laty w Paryżu wydał, i surowo w Hiszpanii zabronione było, sprzedawane teraz iest publicznie w Madrycie.

Klub Lorencini oskarżył przed tymczasową juntą wielu Xięży, iż w naukach swoich odwodzą lud od przywiązania do konstytucyi. Tenże klub postanowił, iż ażeby nie sądzono, że zamienić się chce na klub rewolucyyny i przepisywać postępowanie Rządowi, miewać tylko będzie swoie posiedzenia od godziny 8 do 10 w wieczór i trudnić się iedynie sprawą publiczną, nie zaś osobistościami.

— D. 18. —

Odezwa Króla do Hiszpanów Amerykańskich (tak są w tey odezwie nazwanemi) wzywa ich do poddania się pod konstytucyią Stanów. Za moim powrotem do kraiu w r. 1814 (wyraża

Król) nieszczęsne przeznaczenie chciało, aby dawne urządzenia i zwyczaie, które iuż zniesione były, przywróconemi zostały. Po sześciu latach cierpień i klęsk dał się powszechny głos ludu słyszeć, i okazał Królowi, iż inną należy przedsięwziąść drogę; poruszony tym głosem przyiął więc i zaprzysiągł konstytucyią r. 1812. Spodziewa się, że ten głos musiał się i w Ameryce dać słyszeć, a ztamtąd nadeydzie w odpowiedzi: wolność, iedność i pokóy. Daley przywiedzione są w tey odezwie powody, dla których od zamorskich prowincyy tylko 30 deputowanych z znayduiących się teraz w Hiszpanii Amerykanów tymczasowo w Stanach zasiadać będzie. (Bawiący iednak w Hiszpanii Amerykanie żądaią powiększenia liczby swych reprezentantów stósownie do ludności swoich prowincyy.)

Król potwierdził wszystkie przez Jenerała Odonoihu poczynione mianowania i urządzenia. Zdaie się więc podług nich, że woysko wyspy Leon nietylko w kupie pozostanie, ale nawet Kadyx osadzi, iako też, iż poddało się władzy tego Jenarała.

Mnostwo Mnichów żąda stósownie do Buli Papiezkiey pozwolonego, a przez radę Kastyliyską niezatwierdzonego przeyścia z stanu z zakonnego do stanu duchowieństwa świeckiego, aby mogli należeć do obierania członków do Stanów i bydź obranemi.

Jen. major Ordovas mianowany iest dowódcą wysp Kanaryyskich, a Pułkownik de la Pola Asturyi. Jenerał kapitan Estramadury Santocildes wsławił się w ostatniey woynie obroną Astorgi.

Biskup Walencyi miewa co poniedziałek kazanie, w których zaleca ludowi przychylność do konstytucyi. Tenże dał w ofiarze na potrzeby kraiu 10,000 piastrów.

Rozporządzenie wstrzymuiące powrót do oyczyzny stronników byłego Króla Józefa pogrążyło w smutku wiele rodzin. Liczba ich wynosi do 6000 i maiątki ich są skonfiskowane. (Dziennik Paryzki Konstytucyionista mieni to rozporządzenie bydź zmyślonem, ponieważ żaden z Hiszpanów nie iest za dawnieysze czyny prześladowanym.)

W większey części miast Hiszpańskich nie widać iuż z byłych gmachów Inkwizycyi iak tylko puste mury.

Z Londynu d. 25 Kwietna.

Wczoray obchodzone tu były urodziny Króla. Z rana we wszystkie dzwoniono dzwony i bandery z wszystkich wież powiewały. O godzinie 1 z południa słyszeć się dały wystrzały z dział. Z powodu nie ukończoney ieszcze żałoby za zmarłego Króla nie było u Dworu żadnych uroczystości, ani J. K. M. nie przyymował powinszowań.

Król udarował znowu złotą buławą Xcia Wellingtona. Jest to iuż trzecia, którą dostaie.

Z Kalkuty donoszą, iż na Portugalskim okręcie przywieziony tam został z Brazylii nadzwyczayney wielkości ametyst; ma mieć przeszło 4 stopy obwodu, 1 stopę wysokości, a ważyć do 98 funtów.

Rozchodzi się pogłoska, że Królowa ziedzie w krótce do Kale, i że w Dowrze umowiło się do 400 osób, które iey powóz od stacyi do stacyi aż do Londynu

ciągnąć będą.

Pomiędzy pismami, które Chirurg Omeara z wyspy S. Heleny przywiózł i ogłosił, znayduie się także własnoręczne oświadczenie Napoleona: — "Złożyłem koronę moią w ręce reprezentantów ludu na rzecz syna moiego. Polegałem przy tem na ufności Anglii, i postanowiłem żyć albo w Anglii, albo w Ameryce w nayściśleyszem odosobnieniu pod nazwiskiem pułkownika, który ostatni obok mnie poległ, i nie mieszania się do żadnych spraw publicznych. Za przybyciem na okręt Northumberland oświadczono mi, że iestem jeńcem woiennym, że mnie zawiozą za Europę i nazywać będą Jenerałem Bonaparte. Znalazłem nowe to nazwisko wcale niezgodne z zwyczaynym zaszczytem Cesarza Napoleona, który nosiłem. Niedawno uczynił mi Hr. Montholon propozycyą, abym dla uniknienia ustawicznych nieprzyiemności przybrał iakowe nazwisko, o którym Admirał do Anglii doniesie; lecz na tem rzecz się skończyła. Nadano mi nazwisko, które nie zgadza się z prawami spółeczności. Zawsze iednak gotowy jestem odpowiedzieć zwyczaiowi i przybrać sobie nazwisko; lecz skoro to nastąpi i uwolnią mnie z dotychczasowego więzienia, przyrzekam dalekim bydź od wszelkich politycznych zdarzeń. Oto są prawdziwe moie myśli, &c. (podpisano) Napoleon.

Od brzegów Menu d. 2 Maia.

Gazeta Moguncka wyraża: Wiele Niemieckich pism zadaią sobie pracę zbiiania umieszczoney w zagranicznych gazetach wiadomości, że w więzieniach Mogunckich pod dochodzeniem środkowey kommissyi znayduie się wiele osadzonych osób na publiczne przestępstwa. My zaś przestaiemy iedynie za oświadczeniu, że ta kommissyia nie ma żadnych więzień i niepotrzebuie ich, bo nie iest sądem.

Na teraźnieyszy Wielkanocny jarmark Lipski przywieziono, podług listu kupieckiego, Angielskich fabrycznych towarów: przez Luneburg 40,000 cetnarów, przez Brunswik 26,700, ogółem 66,700 cetnarów, nie licząc ciężkich fabrycznych towarów, które przez Magdeburg przybyły. Na jarmark Frankfortski przywieziono ich tą razą do 44,000 cetnarów, nie licząc mnostwa przywiezionych tamże wszelkiego gatunku Francuzkich towarów.

Na powyższym Lipskim jarmarku znaydowało się teraz ogółem 2907 w tym roku drukowanych Xiążek, pomiędzy któremi było 148 romansów, 18 pism za i przeciw Żydom, i t d. Saxoniia dostarczyła 516 nowych pism, Austryia 170, Prussy 310, Bawaryia 152 i t d.

Z Lipska piszą, iż Hr. Boholz, który dawniey P. Stourdza na poiedynek wyzwał, został tam z powodu politycznego Katechismu uwięziony. Młody Patron Hammer iest w Koblentz z tegoż powodu uwięziony.

Słychać, iż Król Niderlandski posełał do Batawii towarzystwo uczone, dla rozszerzenia tam umieiętności. Na czele tego towarzystwa znaydować się ma Radca nadworny i Professor Oken z roczną płacą 17,000 Zr. i innemi wynadgrodzeniami. Pismo iego "Isis" wydawać na przyszłość będzie uczony Hundt-Radowski.

Z Augsburga d. 19 Kwietnia.

Wczoray w wieczór widzieć się tu

dała na powietrzu kula ognista, która trzy razy była większą i trzy razy więcey dawała światła niżeli planeta Wenus. Szła od wschodo-południa ku zachodowi, przeszła o 3 stopnie od północy około Xiężyca, a o 16 od południa około Wenus, zniżyła się pochylisto około 8 stopni ku zachodowi, weszła za chmurę i zniknęła. Drogę od xiężyca aż do swoiego zniknienia odbyła w 4 sekundach i świeciła iasno-czerwono-niebieskawem światłem.

Z Włoch d. 20 Kwietnia.

Oyciec S. pozwolił Kalwinom w Rzymie odprawiać publicznie służbę Bożą, i w otwartym dla ludu swem kościele przyymowali S. kommuniią.

Do Rzymu przybył sławny Londyński Lekarz i członek wielu uczonych towarzystw, Salemi, dla obeyrzenia Włoskich urządzeń zdrowia, a potem udania się do Stambułu. W towarzystwie iego znayduie się pierwszy chirurg woyska Ziednoczonych Stanów północney Ameryki.

W Paryżu rozeszła się wieść, że na żądanie pewnego wielkiego Dworu w Rzymie pochwycona została korrespondencyia, która wyiaśnić miała pewne związki oddawna utrzymywane i na całą Europę się rozciągaiące.

Królewic Następca tronu Duńskiego czytał na ostatnim posiedzeniu akademii Królewskiey umiejętności w Neapolu rozprawę o postrzeżonych przez niego podczas zwiedzenia Wezuwiusza rozmaitych przedmiotach.

Nietylko do Wezuwiusza, ale i do Solfatara uczęszcza teraz wielu ciekawych cudzoziemców; w ostatniem mieyscu oglądaią nietylko wypadki odwiecznego wulkanu, ale też założone niedawno przez Kawalera Assalini parowe łazienki.

Z Szwaycaryi d. 24 Kwietnia.

Roboty około drogi dla powozów przez górę S. Gotarda rozpocząć się maią w przyszłym miesiącu, chociaż koszta nie są iescze przez rozebrane akcyie zastąpione. Spodziewaią się iednak, że Seym ligi podczas letnich posiedzeń zakupi resztę akcyy. Tymczasem kantony Tesin i Uri podzieliły pomiędzy siebie prace; Tesin poprowadzi ią od południowey strony aż do Szpitala, a Uri od północney. Rozwalanie ogromnych skał i stawianie wielu mostów wyciąga wielkiey pracy i kosztów.

Rząd kantonu Lucerny postanowił przyiąć uroczyście Papiezkiego Nuncyusza, który tam ma w krótce ziechać. Słychać, iż na Posła Angielskiego do Szwaycaryi przeznaczony iest Lord Cathcart, a na Portugalskiego Kawaler Carneiro. Ostatni ma ieszcze w tym miesiącu ziechać i z kantonami rozpocząć układy o wzięcie na żołd korpusu Szwaycarów.

Z Kopenhagi d. 29 Kwietnia.

Znakomity urzędnik, który powszechnie był tu poważany, Radca konferencyyno-deputowany do skarbu Birch, został niespodziewanie uwięziony. Miał on w lotteryią 300,000 talarów skarbowych przetrwonić.

D. 16 b. m. do Chrystyiannii w Norwegii pierwszy w tym roku przybył okręt.

Między miastem naszem i Kiel zaprowadzona teraz iest poczta przez parowe statki.

DODATEK
DO N^{ro} 39.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 14 MAIA 1820 ROKU W NIEDZIELE.

Z Wiednia d. 5 Maia.

Dziś odbyło się 27me naradzenie zebranych tu Pełnomocników gabinetów Niemieckich.

Dotychczasowy przy Dworze tuteyszym Hiszpański Poseł, P. Cevallos, miał zaszczyt d. 30 z. m. złożyć J. C. K. M. list odwoławczy, i otrzymał w podarunku tabakierę z wizerunkiem J. C. K. M. brylantami wysadzoną.

W Czechach w cyrkule Saaz we wsi Domauschütz w nocy z dnia 15 na 16 Kwiet: czuć się dało wstrząśnienie ziemi z łoskotem podobnym do walącego się muru. Powietrze podczas tego wstrząśnienia było spokoyne i Niebo gwiazdami upstrzone. Barometr d. 15 po południu opadł na ieden strych niżey środkowey wysokości, lecz nazaiutrz nagle się podniósł.

Z Londynu d. 28 Kwietnia.

Wczoray około godziny 2 z południa udał się Król z znacznym orszakiem do wyższey izby, dla otworzenia pierwszych posiedzeń nowego parlamentu. Lubo nikt bez pozwolenia iednego z Parów nie mógł być wpuszczonym, był tam iednak wielki natłok. Gdy mówca z członkami niższey izby weszli do izby wyższey, zagaił Król następuiącą mową posiedzenia:

"Lordowie i Członki izby niższey! Dla odpowiedzenia życzeniom moiego ludu, nie omieszkałem zwołać was, iak tylko okoliczności dozwoliły. Stawaiąc pierwszy raz po śmierci nayukochańszego oyca moiego osobiście przed wami, pragnę, abyście przyięli moie zapewnienie, iż idąc za wysokim iego przykładem starać się zawsze będę o dobro publiczne, dobro i szczęśliwość wszystkich moich poddanych. — Od zagranicznych Mocarstw odebrałem ponowienie zapewnień przyiaznych ich uczuciów, i szczere życzenia utrzymania zemną dotychczasowych stósunków pokoiu i przyiaźni. — Członki izby niższey! Będzie wam tegoroczni budżet podany, który opiera się na nayściśleyszey oszczędności. Z żalem iednak wyznać muszę, iż dotychczasowy stan kraiu nie dozwolił mi ieszcze zmnieyszyć uchwaloney na ostatnich posiedzeniach dodatkowey siły woyskowey. — Naypierwszym przedmiotem, na który zechcecie zwrócić waszą uwagę, będzie

uchwalenie potrzebnych pieniędzy na utrzymanie rządu cywilnego, chwały i dostoyności korony. Własny moy interes przy dziedzicznych korony dochodach zostawiam zupełnie zdaniu waszemu, i nie mogę uiąć sobie ukontentowania, ażebym nie oświadczył, iż nie pragnę żadnego urządzenia, któreby na lud móy nowe ciężary lub podatki wkładało, an wolą moią iest, ażeby w zmnieyszonych przed moim na tron wstąpieniem wydatkach iakowe dla mnie zaszły odmiany. W okolicznościach teraźnieyszych żądać nie mogę, aby w postanowieniach parlamentu r. 1816 iakowa nastąpiła zmiana. — Lordowie i Członki izby niższey! Jle ubolewać mi przychodzi, iż zamachy i zamiary nieukontentowanych zamieniły się w niektórych okolicach w otwarty rokosz, tyle znowu cieszy mnie, iż te usiłowania nader szypko tak przez gorliwość i czynność urzędników; iako też przez pomoc wezwanych do utrzymania ustaw moich poddanych, uśmierzone zostały. Mądrość i tęgość ostatniego parlamentu, iako też ścisłe zastósowanie ustąw przyłożyły się szczególniey do przywrócenia zaufania i przytłumienia bezreligiynych zasad w królestwach, któremi źli ludzie zatruć chcieli niewiadome i nierozważne umysły. Przy mocnem postanowieniu moim użycia sposobów, które rękom moim są powierzone, do utrzymania publicznego bezpieczeństwa i spokoyności, polegam ciągle na wsparciu parlamentu. Lubo wszyscy z serca ubolewamy nad nędzą, która ciągle dotyka pracowitą klassę ludu i pragniemy iey ustania, iest wszelako wspólnym naszem obowiązkiem zasłaniać wiernych, spokoynych i pracowitych poddanych przeciw wichrzycielom. Spodziewam się iednak, że niespokoyne głowy zastanowiwszy się na iakie wy tawiaią się niebezpieczeństwa, powrócą do posłuszeństwa, i naród Angielski za pomocą Opatrzności Boskiey kosztować będzie prawdziwey wolności i szczęścia.,,

Sprawa spiskowych na życie Ministrów została dziś ukończoną. Jngs, Brunt, Tidd, i Davidson zostali równie iak Thistlewood za winnych uznanemi, i Wielki Sędzia Abbot wydał dziś przeciw nim wyrok. Wszyscy maią bydź obwieszonemi, potem odcięte im zostaną głowy i będą rośćwiertowanemi. Reszta spiskowych iako to Wilson, Harrison, Strange, Cooper, Gilchrist i Bradburd, którzy sami przyznali się do winy, sądzą, iż zostaną przy życiu, ale skazanemi będą na całe życie na wygnanie z kraiu. — Plan tych spiskowych był następuiący: Po zabiciu Ministrów w domu Lorda Harrowby miano różne gmachy miasta zapalić, a mianowicie pałac wśrodku miasta stoiący Furnivals-Jnn zwany, w którym prawnicy i koronni urzędnicy maią swoie bióra. Część spiskowych udać się miała na plac artyleryi, opanować będące tam 6 dział, pospieszyć z niemi przed dom Lorda Prezydenta Londynu, ten mocą czyli dobrowolnie zaiąć, i tymczesowy Rząd w nim osadzić. Potem mieli bank szturmem opanować, znayduiące się w nim pieniądze pomiędzy siebie podzilić, xiążki iednak zachować, dla przekonania się z nich o złem zarządzaniu banku przez dyrektorów. Gdy spiskowi dowiedzieli się, że wszyscy gabinetowi Ministrowie obiadować będą razem u Lorda Harrowby, rzekł Jngs (rzeźnik) uniesiony radością, że dotąd wie-

rzył w iednego Boga, ale odtąd przekonał się, iż znayduie się wyższa Istota, którey gorąco błagał, aby nastręczyła mu sposobność, iżby mógł wszystkich razem zarznąć. W tym dobył długi nóż, którego członek obwiniony był szpagatem, aby mu się w ręce nie ślizgał. Wywiiał nim i mówił: "Tym nożem oddzielę głowy Sidmoutha i Castlereagh od kadłubów, włożę ie w worek i nosić będę iako trofea po mieście; utnę także rękę Castlereagh, zasolę i na wieczną zachowam pamiątkę.,,

Część znakomitszych kupców Londyńskich ułożyła przełożenie do parlamentu o zmianę dotychczasowego zakazu wprowadzania obcych płodów, dowodząc iak dalece ten zakaz sprzeciwia się dobru i zbogaceniu kraiu. Zapewniaią, iż Minister Lord Liwerpool przyrzekł ich żądanie popierać.

D. 23 udał się Król pierwszy raz do Windsoru i ogłosił zamek tamteyszy za swoię rezydencyią.

W ostatnią środę obchodzili kupcy Hiszpańscy obiadem w gospodzie Albion zaprowadzenie w swem kraiu konstytucyi. Znaydowało się na tym obiedzie, na którym P. Bernales prezydował, około 150 osób. Sala była przepysznie przyozdobiona i napisami w transparencie: Konstytucyia, Król Ferdynand, Quiroga, Riego, Arco-Aguero, Mina, Acevedo i Agar, opatrzona. Były Poseł Hiszpański, Xże San Carlos, znaydował się także na tym obiedzie, podczas którego między innemi zdrowiami i Króla W. Brytanii, iako wiernego Sprzymierzyńca Hiszpanii, spełniono.

Edinburgska gazeta przywodzi następuiący opis podatków w Anglii: Mamy tu podatki na wszystko, co kładziemy do gęby, na ciało lub na nogi. Podatki na wszystko, co iest przyiemnem do widzenia, słyszenia, kosztowania, wąchania i czucia. Podatki na ciepło, światło i poruszenie. Podatki na wszystkie rzeczy wziemi, w wodzie i pod ziemią. Podatki na wszystko, co z zagranicy przychodzi lub w kraiu rośnie. Podatki na surowe materyiały i za wyrobienie ich przez przemysł. Podatki na cieczą, która gasi pragnienie, i na lekarstwa, które zdrowie przywracaią. Podatki na kołnierz, który zdobi szyię sędziego, i na stryczek, który dusi przestępcę; na sól ubostwa i korzenie bogaczów; na ćwieki mosiężne do trumny i na wstążki Panny młodey. Zgoła przy stole, kładąc się lub wstaiąc płacić musiemy. Umieraiący Anglik, wylewa lekarstwo, od którego 7 od 100 zapłacił, na łyżkę, od którey 15 od 100 zapłacił, rzuca się na łóżko, od którego 22 od 100 zapłacił, dyktuie testament na 8mio karolinowym stęplowanym papierze, i umiera na ręku Aptekarza, który 100 karolinów za przywiley zapłacił. Od iego pozostałości zapłacić ieszcze potrzeba 2 do 10 od 100. Zaniesienie go na mieysce spokoyności opłacić także potrzeba; cnoty iego podane są potomności na opłaconym kamieniu, i tu dopiero zaprzestaie płacić.

Dziennik Merkury w Leeds wychodzący porownywaiąc reiestra robot od 96 lat, wyraża, iż w żadnym roku tak mało nie użyto do robot ludzi, iak w teraźnieyszym, co przypisuie 1) namnożeniu się machin; 2) zabronieniu wprowadzania zboża i wełny; nadewszystko 3) uciśnienia podatkami.

DONIESIENIA

W dniu 16 Maia 1820 o godzinie 3ciey popołudniu w Domu pod L. 88 na Piasku przy Krakowie odbędzie się sprzedarz Ruchomości iako to: Meblów pokoiowych, Zwierciadeł &c. w drodze Exekucyi Sądowey będzie zarazem i tenże Dom wraz z Ogrodem drogą Licytacyi na rok ieden wydzierżawionym. Waronki Licytacyi na Wydzierżawienie Domu będą przed rozpoczęciem się Licytacyi ogłoszonemi, chcący dzierżawić Dom raczą się opatrzeni w Vadium złp. 50 zgłosić w mieyscu i terminie do Licytacyi oznaczonym. W Krakowie dnia 1 Maia 1820 r.

Henr: Salamoński, Kom: Sąd:

W dniu dwudziestym drugim Maia r. b. 1820 w Krakowie na Kazimierzu w Biórze W. Wóyta Gminy 6' Miasta Krakowa o godzinie 3 popołudniu odbędzie się sprzedarz Ruchomości w drodze Exekucyi Sądowey iako to: Bindów z perłami, Pereł, Metalów złotych, Kulczyków, łańcucha złotego, pierścieniów &c rzeczone effekta w Biórze podpisanego Komornika będą w myśl Artt. 621 Kodexu post: Sąd: od dnia dzisieyszego co Sroda i Swięto na widok wystawionemi, chcący licytować raczą się w mieyscu i terminie do licytacyi wskazanym zgotowemi zgłosić pieniądzmi. — W Krakowie dnia 10 Maia 1820 r.

Henr: Salamoński Kom: Sąd:

Zpowodu braku Licytantów w dniu 9 Maia r. b. do Licytowania w Domu pod L. 537 przy Ulicy Floryańskiey w Krakowie zatradowanych Ruchomości iako to: siodeł, tranzli, ryngortów, pudeł z powozów, niemniey mieszkania na pierwszym piętrze w rzeczonym Domu wydzierżawić się maiącego, podpisany Komornik odroczywszy licytacyią rzeczoną na dzień 18 Maia r. b. zawiadomia o tym życzących sobie licytowania że odroczoczona licytacyia w dniu 18 Maia r. b. o godzinie 3ciey popołudniu w Krakowie w Domu pod L. 537 przy Ulicy Floryańskiey niezawodnie odbędzie się.
W Krakowie dnia 10 Maia 1820 r.

Henr: Salamoński, Kom: Sąd:

Trybunał Pierwszey Instancyi Wolnego Niepodległego i Sciśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu, na wniesek Prokuratora przy swym Sądzie wzywa mogących mieć prawo do Spadku po Barbarze Laskowskiey, — X. Jakubie Sowieckiem, Grzegorzu Jackowskim i Józefie Montiez, ażeby w przeciągu dwoch miesięcy od daty ninieyszey rachuiąc, produkuwali swe prawa inaczey z względu na Art: 767_768 i 770 Kod: Cyw: Skarb Publiczny wprowadzenie wposiadanie Spadków powyższych otrzyma. — W Krakowie dnia 4 Maia 1820.

Bernard Dwernicki.
Skarżyński Sekretarz.

Michał Wolski za pozwoleniem Rządu otwieraiąc od 8 Maia r. b. w Krakowie w Domu pod N. 308 na dole w ulicy Wiślney Traktiernią pod znakiem trzech Koron, poleca się Prześwietney Publiczności, iż w Traktierni iego mieć zawsze można wedle życzenia obiady i wieczerze czy za miesięcznem z góry zapłaceniem czyli abonowaniem, czy też wedle wyboru na potrawy po mierney cenie. Zapewnia oraz, iż nayusilnieyszem iego staraniem będzie tak potrawami naylepiey sporządzonemi, iako też prędką usługą zasługiwać zawsze na zadowolnienie zaszczycaiących go Szanownych Gości.